

Ako funguje mediácia

Táto stránka obsahuje informácie o konkrétnych aspektoch cezhraničnej mediácie v súvislosti s rodinou.

Časový rámec

Hoci mediáciu možno začať kedykoľvek, odporúča sa urobiť tak čo najskôr, najlepšie ešte pred začatím súdneho konania.

Vzhľadom na účinnosť použitia mediácie ako preventívneho systému na riešenie problémov vyplývajúcich z cezhraničnej zmeny pobytu dieťaťa, mediácia sa výrazne odporúča vo všetkých cezhraničných rodinných sporoch, a najmä v medzinárodných sporoch zahrňujúcich premiestnenie dieťaťa. Keďže však mediácia určite nie je vhodná vo všetkých prípadoch únosov, v rámci osvedčených postupov by sa do konania mal zaviesť skriningový pohovor. Mohlo by to takisto pomôcť znížiť obavy rodičov a zlepšiť ich chápanie mediácie.

Mediácia by nikdy nemala slúžiť ako zámienka jednej strany oddialiť riešenie sporu. Toto má zásadný význam najmä v prípadoch únosov detí, kde načasovanie je rozhodujúce.

Mediátori musia strany o tejto skutočnosti výslovne informovať počas informačnej fázy alebo na začiatku mediácie.

Mediácia by sa takisto mala zväziť po umiestnení uneseného dieťaťa do krajiny jeho obvyklého pobytu, aby sa tak zabránilo budúcim sporom.

Úzka spolupráca so správnymi alebo súdnymi orgánmi

V prípadoch únosov detí, v ktorých konajú ústredné a/alebo súdne orgány, by mediátor mal vysvetliť stranám účinky mediácie v rámci prebiehajúceho konania.

V niektorých krajinách majú ústredné orgány vyškolených interných mediátorov.

Na tejto stránke nájdete zoznam [ústredných orgánov](#).

Vykonalnosť dohody vo všetkých jurisdikciách (prístup k príslušným právnym informáciám)

Aby sa mediácia stala účinnou, musí mať právne účinky a byť vykonateľná vo všetkých príslušných jurisdikciách.

Prístup k informáciám o príslušných postupoch v dotknutých jurisdikciách môže sprostredkovať ústredný orgán alebo ústredné kontaktné miesta pre medzinárodnú mediáciu v rodinných veciach.

Viac informácií o vykonateľnosti medičných dohôd v členských štátoch nájdete na webovom sídle [Mediácia v členských štátoch](#).

Jazykové ťažkosti a moderné komunikačné prostriedky

Vo všeobecnosti je dôležitá fyzická prítomnosť účastníkov počas mediácie. V tejto súvislosti by krajiny, v ktorých sa má mediácia uskutočniť, mali prijať vhodné opatrenia na uľahčenie vydania potrebných cestovných dokladov (napr. víz).

Ak je to vhodné a možné, mala by sa použiť spoločná dvojstranná mediácia.

Je dôležitou výhodou mediátora, ak ovláda jazyk oboch strán, alebo aspoň ich spoločný jazyk (ak pár taký má). V prípadoch spoločnej mediácie zahrňujúcej dve kultúry by mohlo stačiť, ak mediátor ovláda jazyk jednej strany a rozumie druhému jazyku, ak nie je možné nájsť iné riešenie. Účastníci musia byť schopní pochopiť všetky právne termíny. Zmyslom stanovenia mediátora, ktorý hovorí jazykom strán, nie je len znížiť náklady na tlmočenie, ktoré nie je potrebné. Ide aj o psychologický rozmer a potrebu strán porozumieť tomu, s čím súhlasia.

Mediátor by mal byť citlivý, poznať kultúrne pozadie strán a byť si vedomý kultúrnej rozmanitosti.

Zavedenie moderných prostriedkov komunikácie (telefón, (online) videokonferencie, webové kamery atď.) pomáha znížiť náklady a organizovať mediáciu, ak fyzická prítomnosť účastníkov nie je možná. Takéto technické nástroje by mali byť k dispozícii v každom členskom štáte a mediácia na diaľku by sa mala otestovať.

Na podporu mediácie by mal byť vytvorený zabezpečený interaktívny softvér pre mediáciu.

Okrem toho, bez ohľadu na jazyk mediácie, je dôležité, aby každý zainteresovaný subjekt rozumel jazyku a terminológii použitej mediátorom.

Vzťah medzi mediáciou a konaniami týkajúcimi sa dieťaťa

Viacero medzinárodných nástrojov vo všeobecnosti podporujú hľadanie zmierlivých riešení:

– [nariadenie Brusel IIa](#) čl. 46 (mechanizmus, ktorým mediácia nadobúda právne účinky)

– [Haagsky dohovor z roku 1980](#) čl. 7 c) (vhodné opatrenia ústredných orgánov na zabezpečenie dobrovoľného vrátenia dieťaťa alebo prispievanie k zmiernemu riešeniu situácie), čl. 10 (primerané opatrenia na dosiahnutie dobrovoľného vrátenia dieťaťa), čl. 16 (zdržania sa rozhodovania vo veci opatrovníckeho práva v dožiadanom štáte).

– [Haagsky dohovor z roku 1996](#) čl. 31 (primerané kroky ústredného orgánu na uľahčenie dosiahnutia zmiernych riešení), články 23 a 26 (uznanie a výkon), čl. 16 (rozhodné právo je právo štátu obvyklého pobytu dieťaťa), čl. 7 (orgány štátu, kde malo dieťa svoj obvyklý pobyt bezprostredne pred únosom, si zachovávajú právomoc na prijatie opatrení na ochranu dieťaťa), článok 24 („predbežné uznanie“).

– [Haagsky dohovor z roku 2007](#) čl. 19 až čl. 31 (rozhodnutie zahŕňa aj zmier alebo dohodu)

Vplyv trestných konaní

Zohľadniť by sa mali aj trestné konania. Súdne a správne orgány ako ústredné orgány by mali stranám poskytnúť nevyhnutné všeobecné informácie o príslušných právnych predpisoch upravujúcich začatie a ukončenie trestného konania.

Informácie o [ústredných orgánoch/ústredných kontaktných miestach pre medzinárodnú mediáciu v rodinných veciach](#).

Posledná aktualizácia: 06/10/2020

Tieto stránky spravuje Európska komisia. Informácie na tejto stránke nemusia nevyhnutne vyjadrovať oficiálne stanovisko Európskej komisie. Komisia nenesie žiadnu zodpovednosť ani inak neručí za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Pokiaľ ide o pravidlá v oblasti autorských práv pre webové stránky EÚ, pozri právne upozornenie.